

**TEMAT: ODYSEJA MŁODOŚCI CEZAREGO BARYKI, CZYLI ZE SZTUBACKICH ZABAW
SKOK W WIELKĄ HISTORIĘ...**

opracowała: Violetta Dudziak

Cele lekcji

- Poznanie odmiany prozy XX-lecia międzywojennego: powieści politycznej.
- Poznanie losów głównego bohatera, które symbolizują dylematy całego społeczeństwa.

Wiadomości i umiejętności; uczeń potrafi:

- omówić kreację głównego bohatera,
- scharakteryzować rolę innych bohaterów i ich wpływ na życie Cezarego,
- omówić etapy w życiu młodego Baryki oraz czynniki determinujące jego los,
- dostrzec w utworze i scharakteryzować topos „małej ojczyzny”,
- zinterpretować symboliczną wymowę zakończenia powieści.

Przebieg lekcji:

1. Rodowód.

Kim jest Cezary?

- Z jakiej pochodzi rodziny?
- Kim są jego rodzice?
- W jakich warunkach żyje rodzina?

2. Losy Cezarego na tle „konwulsyjnej historii”.

Scharakteryzuj etapy w jego życiu i powiąż je z miejscem jego pobytu. Jak związany jest z danym miejscem; z jakiego powodu tam się znalazł?

- Baku
- Warszawa
- Nawłóć
- Chłodek
- Warszawa

3. Ważne osoby, które miały wpływ na życie Cezarego. Zidentyfikuj postaci, określ ich rolę w życiu bohatera.

- Jadwiga Barykova
- Seweryn Baryka
- Szymon Gajowiec
- Antoni Lulek
- Hipolit Wielosławski
- Karolina Szarłatowiczówna
- Wanda Okszyńska
- Laura Kościeniecka

4. Czynniki determinujące losy Cezarego.

Zinterpretuj wydarzenia, które diametralnie odmieniły jego życie. Określ pasje, życiowe rozterki i dylematy młodego Baryki.

- 1914 r. – wybuch I wojny światowej; powołanie Seweryna do wojska.
- 1917 r. – wybuch rewolucji w Baku.
- Śmierć matki.
- 1918 r. – krwawe walki między Ormianami i Tatarami (Baku pod władzą Turków; praca przy grzebaniu trupów).
- Powrót ojca.
- Podróż do Polski.
- Wojna polsko-rosyjska.
- Wyjazd do majątku Wielosławskich.
- Powrót do Warszawy na studia medyczne (praca u Gajowca).
- Zebranie komunistów.

5. Marsz na Balweder!

Odczytaj symboliczną wymowę finałowej sceny z udziałem Cezarego.

- Jakie wydarzenie poprzedza udział Cezarego w manifestacji?
- Jakie emocje towarzyszą bohaterowi?
- W jakim celu przyłącza się do tłumu manifestujących?
- Co przyświeca Cezaremu?
- Jaką zajmuje pozycję wśród manifestantów kroczących na Belweder? (wypisz z tekstu cytaty określające jego postawę i stosunek do manifestacji).

6. Co symbolizuje „odyseja Cezarego”?

W jakim celu wyrusza w podróż? Jakie zdobywa doświadczenie? Jak życiowe doświadczenia kształtują jego postawę, światopogląd?

- Odczytaj symboliczne znaczenie tytułu.
- Co symbolizuje postawa Cezarego w kontekście losów całego narodu?

Violetta Dudziak
doradca metodyczny